

CHRÁNĚNÁ MÍSTA
VE FOTOGRAFII

CHRÁNĚNÁ MÍSTA VE FOTOGRAFII

Vydáno při příležitosti 100. výročí vyhlášení samostatného československého státu a 25 let od vzniku České republiky.

© Autoři básní:

Ivan Blatný, Jan Zahradníček, Josef Váchal, Jakub Deml - dědicové c/o DILIA, 2018

Josef Topol, 2018, c/o Aura - Pont, s.r.o. Praha, citáty z díla otištěny s laskavým svolením Jáchyma Topola

Adalbert Stifter, 2018

© Autor fotografií: Zdeněk Patzelt, 2018

Titulní strana: Studenec v Lužických horách od Růžáku

Panoramatické fotky: Velký močál v Krušných horách, Ráno z Mariánské vyhlídky, Václavská stěna

© Vydavatel: Ministerstvo životního prostředí, 2018

Všechna práva vyhrazena.

ISBN 978-80-7212-623-1

Josef Topol / Jitřní flétna	5	Jan Zahradníček / Jeřáby	35	Jan Zahradníček / Jeřáby	65
Jan Zahradníček / Jeřáby	7	Ivan Blatný / Stará bydliště	37	Josef Váchal / Šumava umírající a romantická	67
Josef Váchal / Šumava umírající a romantická	9	Josef Topol / Jitřní flétna	39	Josef Topol / Jitřní flétna	69
Ivan Blatný / Stará bydliště	11	Adalbert Stifter / Jednotlivě vydané básně	41	Adalbert Stifter / Jednotlivě vydané básně	71
Adalbert Stifter / Jednotlivě vydané básně	13	Jakub Deml / Moji přátelé	43	Jan Zahradníček / Jeřáby	75
Jakub Deml / Moji přátelé	15	Josef Topol / Jitřní flétna	45	Josef Topol / Jitřní flétna	77
Ivan Blatný / Stará bydliště	17	Jan Zahradníček / Jeřáby	47	Jakub Deml / Moji přátelé	79
Jan Zahradníček / Jeřáby	19	Josef Topol / Jitřní flétna	49	Jan Zahradníček / Jeřáby	81
Josef Váchal / Krvavý román	21	Jakub Deml / Moji přátelé	51	Adalbert Stifter / Jednotlivě vydané básně	83
Josef Topol / Jitřní flétna	25	Jan Zahradníček / Jeřáby	53	Jakub Deml / Ticho	85
Adalbert Stifter / Jednotlivě vydané básně	27	Ivan Blatný / Stará bydliště	57	Josef Topol / Jitřní flétna	87
Jan Zahradníček / Jeřáby	29	Jan Zahradníček / Jeřáby	59	Jan Zahradníček / Jeřáby	89
Adalbert Stifter / Jednotlivě vydané básně	31	Adalbert Stifter / Jednotlivě vydané básně	61		
Josef Váchal / Šumava umírající a romantická	33	Jakub Deml / Moji přátelé	63		

Chráněná krajinná oblast: Český ráj. Ráno pod Troskami.

Josef Topol

Spanilý dni, kéž mnozí prohlédnou a spatří naději tvých nebes plouti,
když v dálku bezednou chrám noci rozpuklý se z rána bortí.

Jitřní flétna

Chráněná krajinná oblast Český raj, Ledopády u Troskovic.

Jan Zahradníček

Obydlí větrů nikdy neztišená,
plameny zelené, jež náhle vyrazí
a šedá hnízda berou na ramena,
až zase řeřavěji před mrazy.

Jeřáby

Podzimní ráno v Národním parku Podyjí.

Josef Váchal

Slunce ještě opíjí se vlastním vedrem, nahrazujíc tak úbytek teploty pohlcený časnými
ranními mrazy: když však tvář svou schová, tím žalostněji kraj předtuchu nastávající
zimy vyvolává.

Šumava umírající a romantická

Národní park České Švýcarsko. Z vyhlídek u Pravčické brány.

Ivan Blatný

Pouť budoucí je tvá, zbavena zemské tíhy,
pouť budoucí je tvá, obrazy, básně, knihy,
pouť budoucí je tvá, a ty ji uhlídáš.

Stará bydliště

Orchidej střevočník pantoflíček u Litoměřic.

Adalbert Stifter

Co země trvá, chce na duši
jen lásku opravdovou.
Kdo dávnou povinnost poruší,
zradí i zítra tu novou.

Jednotlivě vydané básně

Národní park Podyjí. Ještěrka zelená na Šobesu.

Jakub Deml

Jsme zvuky plné rozkoše v slunci a plné jedu.

Moji přátelé

Chráněná krajinná oblast Český ráj. Měsíční noc z vyhlídky U Lvička.

Ivan Blatný

Tam dole u potoka Karafiát je znal.
Je noc, je temná noc a sovy mají bál.
Zůstane navždy v srdci.

Stará bydliště

Krkonošský národní park. Jaro ve Dvorském lese.

Jan Zahradníček

I bratr strom se rozpomene
a voda – panna šílená,
když zdvíhá svoje ramena.

Jeřáby

Chráněná krajinná oblast: Pálava. Kavyl Ivanův.

Josef Váchal

Je vlhá noc. Vítr příjemně věje.

Blaženě rozechvívají se tím větrem hvězdy, takže chvílemi i slastně mrkají.

Krvavý román

Krkonošský národní park, Dvorský les.

Josef Topol

Dnes už je těžko lesem jít. Neboť pod kterými stromy lze usednout a necítit, že zjara tu bývalo jinak.

Jitřní flétna

Národní park Šumava. Tetřev za měsíčního svitu.

Adalbert Stifter

Po plavých lukách vítr vane a z bledých červánků jde chlad,
přísvit dvou hvězd nad lesy stane, než v temných jedlích zhasne zas.

Jednotlivě vydané básně

Národní park Šumava. Ráno pod Luzným.

Jan Zahradníček

Jsou shluky stromů plny svaté tísně,
suknice dále sluncem prohřátá,
o loňském listí pramen mluví přísně,
ó snad se bude líbit píseň ta.

Jeřáby

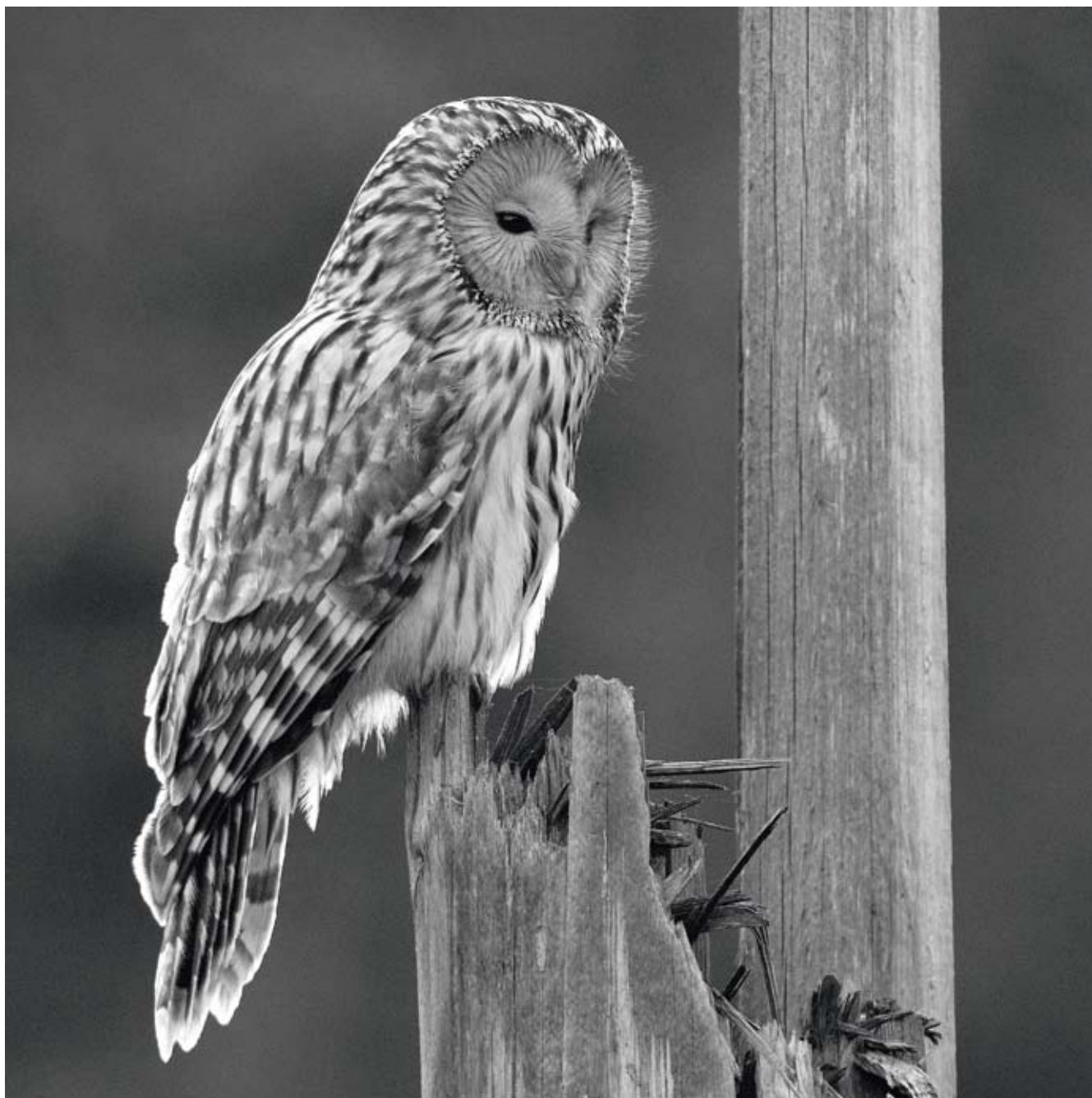

Národní park Podjí. Ráno v lese na Braitavě.

Adalbert Stifter

Z modra síně čistou tváří
pohled shůry žehná nás,
nepřestajně vlídnou září
prší kolem svatý jas.

Jednotlivě vydané básně

Národní park Šumava. Puštík bělavý.

Josef Váchal

Již ztišilo se houkání nočních sov, netopýrů, seyčků a kolčav.

Teď ptáčekové denní vesele si svou píseň hudlí.

Šumava umírající a romantická

Národní park Šumava. Ráno u Borových Lad.

Jan Zahradníček

Hrdinsky padlé lesy, bojiště – samá rána i hrůza spálenisk narychlo obvázaná zelení kadeřavou.

Jeřáby

Národní park Šumava. Hlízenka vodní na Mezlesní slati.

Ivan Blatný

Jdu lesem, proutí praská,
já a pes jménem Láska.
Hudeček: Noční chodci.

Stará bydliště

Krkonošský národní park, Černoohorské rašeliníště.

Josef Topol

Ten tam je vítr, ten tam je déšť. Že burácela bouře? Nešť! Že obloha i země byly jeden vír?

Hle tichý večer přišel, přines mír.

Jitřní flétna

Adalbert Stifter

Dřímotný dech po lukách tmou vane
a zkolébá je tiše k spánku, až
nade vším Boží duše stane,
nadpřirozeně mocná, bdělá stráž.

Jednotlivě vydané básně

Jakub Deml

Přesličko, vzpomene si někdo ještě na nás, až budou všechny stromy tak malé jako ty?

Moji přátelé

Chráněná krajinná oblast České středohoří. Okáč strdivkový.

Josef Topol

A ta svěží píseň její, slyšíte ji? Slyšíte ji?

Jitřní flétna

Jan Zahradníček

Tak jako ruka spěchá k ruce s horkostí svojí svěřit se,
z vnitřností lesa v temné muce doupňáci vzlétli lkajíce.

Jeřáby

Národní přírodní památka Swamp, Rosnatica, prostředí.

Josef Topol

Dřív, než zmizí rosa z trávy, budme svědky tiché slávy.

Jitřní flétna

Jakub Deml

Lípo, uhodí-li prý do tebe blesk, všechno lupení tvé se vztyčí.

Děsem slabosti či zmocněným životem?

Moji přátelé

Chráněná krajinná oblast Lužické hory. Ráno z Klíče u Nového Boru.

Jan Zahradníček

Přehusto stébel jiskřilo se od nohou mých až do dálek,
přehusto zraků jihlo v rose, kouřilo horce mléko řek.

Jeřáby

Národní park Šumava. Louka u Horské Kvildy se zvonky, violkou a jestřábníky.

Ivan Blatný

Kůň kluše, kovář ková,
v měknoucím soumraku lípa je fialová.
Večerní procházka. Půjdu si sednout k ní.
A broučci spí a spí.

Stará bydlíště

Chráněná krajinná oblast Labské pískovce. Čáp černý u Bělé u Děčína.

Jan Zahradníček

Hodiny, kroky, orli mí,
ó buďte mi přívětiví,
když v okřídlené podzimy
mé oči se diví.

Jeřáby

Chráněná krajinná oblast Jizerské hory. Národní přírodní rezervace Meandry Jizery.

Adalbert Stifter

A ta voda, která prší z nebeských oblak dolů k zemi, vsakuje se do ní a vsakuje se tam stále hlouběji a hlouběji a čistí se a hromadí se v kameni jako v nějakém čiročirém džbáně, poněvadž ten kámen drží pevně jako hladká skořápka.

Jednotlivě vydané básně

Národní park Podýjí. Kaňonovité údolí s mendry řeky Dyje.

Jakub Deml

Ó vody v dálce svítící, stříbrné zvony rozhoupané, na oslavu početí a zmaru.

Moji přátelé

Národní park Podýjí. Klaperův potok.

Jan Zahradníček

Ó rty a ruce skrze listí
let dávných sotva spatřené,
snad najdu ještě ono listí
a teplo kdysi cítěné.

Jeřáby

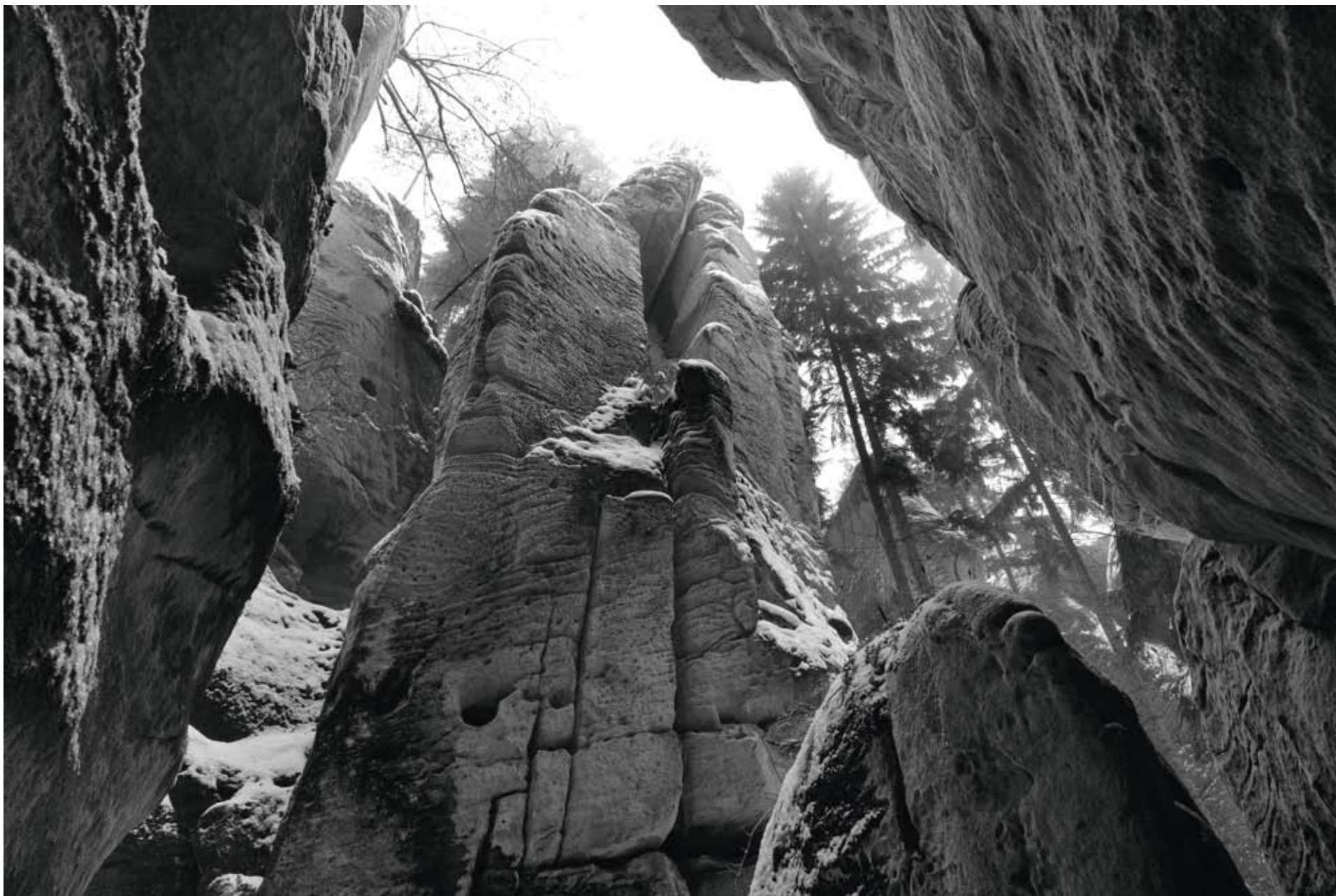

Josef Váchal

Počasí však když se změní a hustá masa ohromných šedých mraků zakryje úsměv slunce,
tomuto kraji vydere se z útroob první táhlý sten.

Šumava umírající a romantická

Chráněná krajinná oblast Český ráj, Jinovatka u Hrubé Skály.

Josef Topol

Každý z nás náruč otvírá a každý doufá. Obloho, nezrad! Zpívej černý lese!

Ať není muže, jenž by zoufal, ať smutná žena nenajde se.

Jitřní flétna

Adalbert Stifter

Cáry mraků pak podvečerem táhnou po nebi,
vanou šerem studené mlhy za obzor z vymírajících starých hor.

Jednotlivě vydané básně

Národní park Podyjí: Konílec velkokvětý

Jan Zahradníček

A spěchá slovo, spěchá krev tam k retům rány, již s něhou nesmírnou ty trnouc otevíráš,
jak prsty paprsků pupence zotvírány v stříbrný březem náš.

Jeřáby

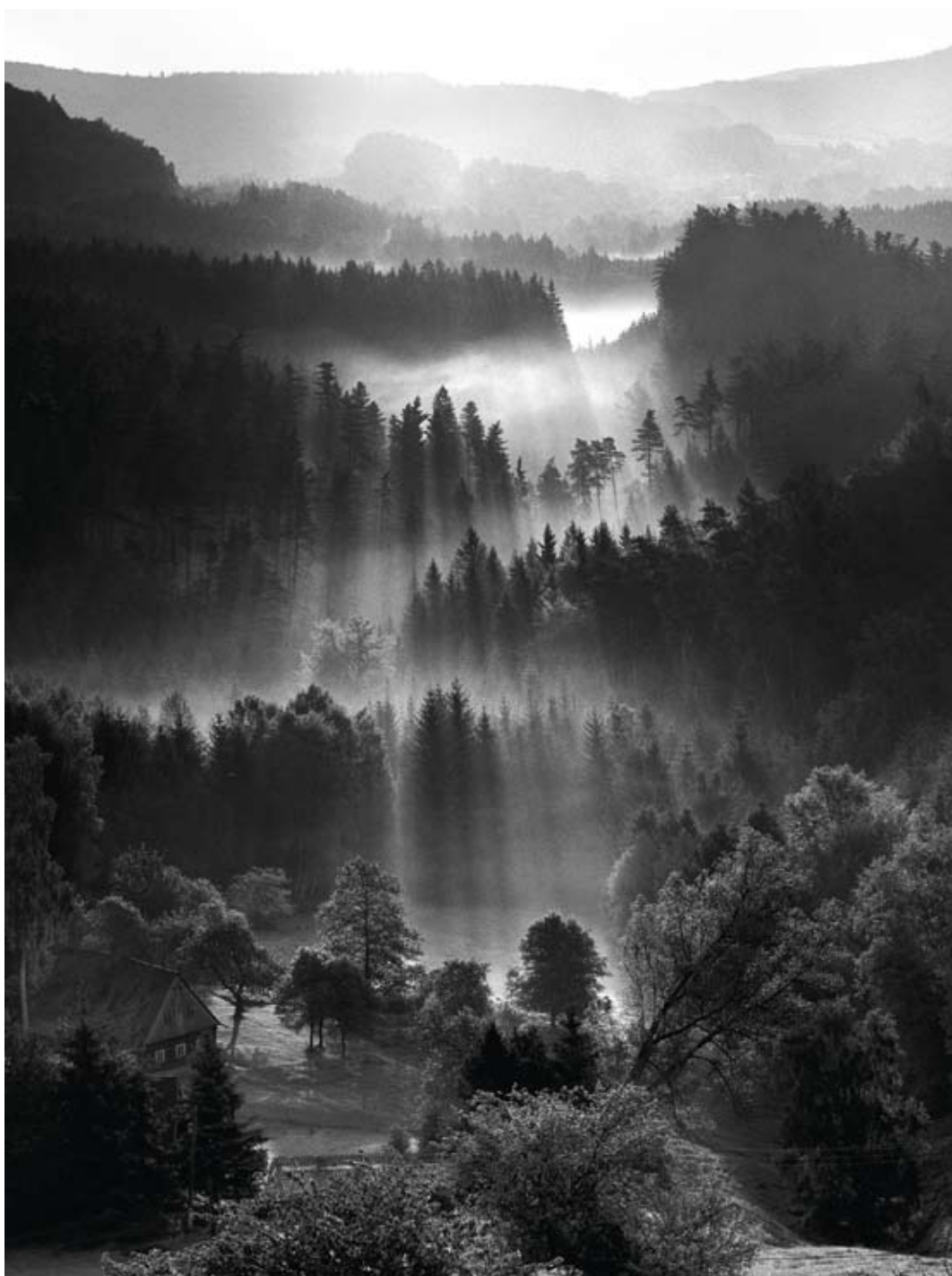

Národní přírodní rezervace Mohelenská hadcová step. Skrytý pozorovatel.

Josef Topol

Pobláznilo nás jaro přišlé z dalek. Jsme jako horský potok jisker plný.
Stín, dávný plaz se slunce zalek, zas k strmým nebesům se dmem jak vlny.

Jitřní flétna

Národní park České Švýcarsko. Ráno v Rymatčicích.

Jakub Deml

Ó země! Den se rodil na nebesích! Co všechno k tobě klesá, ty unášená a plná života v smrti.

Moji přátelé

Národní přírodní památka Slatinná louka u Velenky, Mečík bahenní.

Jan Zahradníček

Jen bílo a černo zde svítí a vane, jen bílo a černo na šachovnici dnem – nocí,
dnem nocí kostkované – ó pro milující.

Jeřáby

Chráněná krajinná oblast Pálava. Ráno ze Střolové hory.

Adalbert Stifter

Všechno kolem, co tu žije, budí jitro ze spaní. Nám však oddech příjemný je očím sladké klímání.

Jednotlivě vydané básně

Krkonošský národní park. Ráno v Obrím dolé.

Jakub Deml

Vůkol se hlasy zajíkají, jedno jméno se vyslovit bojí – pryskyřice lesní mluví jeho bol.

Ticho

Chráněná krajinná oblast: Lužické hory. Zima na Strudenci.

Josef Topol

Mé ráno křehké, jak tě vzíti do rukou, abych tě nepolámal? Noc prchla,
nemohouc tě ušpinit, když úsvit její osten zlámal.

Jitřní flétna

Národní park Šumava. Tetřev hlušec.

Jan Zahradníček

Ptáci když kratší cestou k ráji
nad naším žitím pospíchají,
šeptají vše tak bezejmenné.

Jeřáby

CHRÁNĚNÁ MÍSTA VE FOTOGRAFII

Vydáno při příležitosti 100. výročí vyhlášení samostatného československého státu a 25 let od vzniku České republiky.

Vydalo Ministerstvo životního prostředí, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

www.mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí

Autoři básní:

Ivan Blatný, Jan Zahradníček, Josef Váchal, Jakub Deml, Josef Topol, Adalbert Stifter

Fotografie:

Zdeněk Patzelt

Vytisklo P.O.S. FACTORY, s.r.o., se sídlem Jilmová 2685/10, Praha 3

v nákladu 550 kusů

Praha, 2018

Vydání první, neprodejné

ISBN 978-80-7212-623-1

Ministerstvo životního prostředí